

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА»

Актуальні проблеми науки та практики у світлі євроінтеграційних процесів

Тези доповідей учасників міжнародної науково-
практичної конференції
(Львів, 14 травня 2026 р.)

Львів
2026

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету бізнесу
та права
(протокол № 11 від 28.05.2026 року)*

Актуальні проблеми науки та практики у світлі євроінтеграційних процесів: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 14 травня 2026 р.). Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2026. URL: <https://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/APNP2026.pdf>

Матеріали публікуються у авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади можливі лише за згодою авторів і редакції.

*Вміст збірника ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0
International*

Вдович С.

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
доцент кафедри практичної психології та педагогіки,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
м. Львів, Україна

**Особливості забезпечення психологічного благополуччя
науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в
умовах воєнного стану**

Науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти нині доводиться працювати у складних умовах воєнного стану: існує постійна загроза небезпеки, ризик для життя і здоров'я; через численні повітряні тривоги доводиться переривати навчання та перебувати в укриттях; виникають, соціально-економічні та інші труднощі. Розглянемо їх детальніше:

- психоемоційні: переживання за безпеку свою та рідних, через втрату близьких чи вимушене переселення, емоційне виснаження, тривожність і постійний стрес, зниження мотивації до роботи, професійне вигорання, погіршення концентрації уваги та працездатності;

- комунікативні: ускладнена взаємодія та погіршення зворотного зв'язку між суб'єктами навчального процесу через відсутність живого контакту, зниження мотивації у студентів;

- фізичні: збільшення професійних обов'язків, поєднання професійної діяльності з волонтерством, необхідність постійного професійного вдосконалення, зниження продуктивності наукових досліджень;

- освітньо-організаційні: зміна планів, форм і методів навчання і необхідність підлаштовуватися під навчальні можливості;

- технічні: відсутність електроенергії, нестабільність інтернету, обмеження доступу до навчальних ресурсів, складність контролю самостійності виконання завдань в онлайн-форматі;

– соціально-економічні: фінансова нестабільність, вимушена міграція викладачів і студентів, поєднання професійної діяльності з сімейними обов'язками в кризових умовах.

Нині викладачеві, окрім освітньої діяльності, доводиться виконувати ряд інших функцій: психологічно підтримувати здобувачів освіти, колег по роботі, своїх близьких і рідних, адаптувати власну професійну діяльність та навчальну діяльність до умов сьогодення, надавати допомогу в екстремальних умовах. Це вимагає високої гнучкості, стресостійкості, постійного професійного розвитку та, безумовно, впливає на психологічний добробут науково-педагогічного працівника.

Під психологічним благополуччям ми розуміємо властивості та психологічний стан особистості, які дозволяють їй позитивно і повноцінно функціонувати в суспільстві, адаптуватися до змін, самореалізовуватися та самовдосконалюватися, розвиваючи власні потенційні можливості, що виражається у відчутті комфортності, задоволення і повноцінності життєдіяльності та взаємодії з оточенням, щастя, власної автономності та цілісності.

Психологічне благополуччя викладача закладу вищої освіти – це багатовимірна система, яка поєднує в собі універсальні особистісні компоненти, такі як самоприйняття, автономія, особистісне зростання, життєві цілі тощо, особливості професійної діяльності у сфері вищої освіти, зокрема систему мотивації, чинники професійного вигорання та ін., і безпосередньо впливає на якість освітнього процесу, професійну ефективність викладача та психічне здоров'я всіх суб'єктів освітнього процесу.

Розглянемо основні складові психологічного благополуччя науково-педагогічних працівників:

1. Емоційна стабільність як основа психологічного благополуччя. Професійна діяльність науково-педагогічного працівника і в звичайних умовах є досить емоційно насиченою, а в умовах воєнного стану й поготів. Від рівня стресу і тривожності викладача, емоційної напруги на заняттях суттєво залежить результативність навчання студентів. Тому доцільно розвивати

позитивне мислення, здатність до саморегуляції та емоційної стійкості, навички адаптації до складних життєвих обставин, конструктивного подолання стресів, травм та відновлення після них, здійснювати профілактику емоційного та професійного вигорання.

2. Фізичний стан особистості. Психологічне благополуччя неможливе без задовільного здоров'я людини, яке забезпечує внутрішні енергетичні ресурси та дозволяє ефективно діяти у складних реаліях воєнного часу. Тому такими важливими є здоровий спосіб життя, відсутність шкідливих звичок, достатній сон і здорове харчування, рухова активність, дотримання режиму праці та відпочинку.

3. Самооцінка та самоприйняття, наявність цінностей та сенсів, мотивація до діяльності та розвитку, здатність до рефлексії та саморозвитку. Ресурсами для психологічного добробуту особистості також можуть стати ефективні копінг-стратегії, які допомагають долати стрес, складні емоції чи важкі життєві ситуації, розвинута здатність до відновлення, збалансованість роботи й особистого життя, улюблена справа, постійний розвиток творчих здібностей і талантів та ін.

4. Задоволеність науково-педагогічного працівника власним життям і професійною діяльністю, його професійна «Я-концепція», відчуття власної професійної ефективності, узгодженості очікувань і реальних досягнень. Це можливо, коли сформовані й узгоджуються між собою особистісні та професійні цінності, коли викладач повною мірою усвідомлює значущість педагогічної діяльності, має власну місію, життєві та професійні цілі та відчуває сенс у навчанні та вихованні молоді. Задоволеність викладача професійною діяльністю залежить від рівня його професійної ідентичності, умов праці, навчального, наукового, методичного й організаційного навантаження, автономності у викладанні, відчуття професійної ефективності та компетентності, контролю над професійною діяльністю, балансу між роботою, особистим життям та іншими сферами діяльності.

5. Постійний особистісний і професійний розвиток науково-педагогічних працівників вищої школи. Ця складова психологічного благополуччя забезпечується їхнім прагненням до самореалізації, відкритістю до нового досвіду, професійною гнучкістю, а також системою мотивації та стимулювання у закладах вищої освіти.

6. Позитивна взаємодія з соціальним середовищем. Оточення, як відомо, може стати для людини як потужним ресурсом, так і джерелом стресу. Йдеться про якість взаємодії науково-педагогічного працівника зі студентами, колегами по роботі та керівництвом, про конструктивні міжособистісні стосунки, про академічну культуру та дружню атмосферу в колективі, про відчуття приналежності до академічної спільноти, про визнання досягнень у науковій сфері, про соціальну підтримку як у ЗВО, так і поза його межами. Середовище, яв якому працює викладач, має бути безпечним та надавати необхідну підтримку, що значною мірою залежить від ефективності та стилю управління в закладі вищої освіти, підтримки колег і керівництва, доступу до ресурсів і можливостей професійного й особистісного розвитку, стабільності умов праці.

В умовах кризи, в якій нині перебуває українське суспільство через російсько-українську війну, на психологічний добробут науково-педагогічних працівників негативно впливають травматичні події (такі як постійні обстріли і повітряні тривоги, загибель рідних, друзів, сусідів, знайомих), хронічна невизначеність і нестабільність, яка триває уже понад 4 роки, поєднання професійних і особистих криз, постійні зміни форматів освітнього процесу, інформаційно-комунікаційне перевантаження, розмиття меж між роботою і відпочинком, необхідність постійного опанування нових технологій, інфляція, тривожні події у світі тощо.

Таким чином, розвиток психологічного добробуту науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти потребує системного підходу на рівні як індивіда, так і освітньої інституції.

Реалізувати його можна на програмах психологічної підтримки викладачів, курсах підвищення кваліфікації, на соціально-психологічних тренінгах (наприклад, тренінги розвитку стресостійкості, емоційної саморегуляції, резильєнтності, профілактики професійного вигорання та ін.), на психотерапевтичних консультаціях, супервізіях тощо, які покликані надавати викладачам психологічну підтримку, формувати у них культуру турботи про психічне здоров'я, розвивати його психологічний добробут.

ЗМІСТ

Сопільник Л. І. Кіберстійкість держави та імплементація Директиви NIS2 у національне законодавство України.....	3
Янковська Л. А. Заклад загальної середньої освіти як осередок соціального капіталу і чинник стійкості територіальної громади в умовах воєнного стану.....	8
Семчук Ж. В. Університет як якірна інституція повоєнного відновлення регіону.....	13
Сопільник Р. Л. Дисциплінарна відповідальність суддів у світлі стандартів Ради Європи та переговорного процесу щодо вступу України до ЄС.....	18
Семчук Ю. І. Взаємодія Офісу Генерального прокурора з міжнародними механізмами кримінального переслідування у розслідуванні воєнних злочинів.....	23
Сопільник Л. С. Злочин агресії та Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України: подолання юрисдикційної прогалини міжнародного кримінального правосуддя.....	28
Кошовий Б.-П. О. Когнітивний капітал підприємства в умовах поширення генеративного штучного інтелекту.....	33
Мельничук Н. Ю. Публічний інтерес як ціннісна основа адміністративного права: від онтологічної категорії до принципів належного урядування.....	38
Далик В. П., Садов'як М. Б. Організаційна гнучкість як динамічна здібність малого та середнього бізнесу в умовах воєнної економіки України.....	42
Ліпич Л. Г., Герило В. Я. Комплементарність маркетингу та логістики в управлінні підприємством в умовах цифровізації ланцюгів постачання.....	47
Семчишин С. І. Система стримувань і противаг в умовах воєнного стану: роль Конституційного Суду України та судового контролю	52

Кудимов С., Фуртес О. Трансформація військової освіти під час війни.....	56
Вовчина А. Я. Удосконалення системи управління ризиками у банківських установах.....	63
Куманська-Нор О. Особливості формування державної регуляторної політики в Україні.....	67
Ковалів М., Соколовська А. Сутність дії адміністративно-правових норм.....	71
Гачак-Величко Л. А. Трансформація вищої освіти в період війни та післявоєнного відновлення.....	75
Лопатка О. І., Лопатка С. С. Цифровізація земельного та містобудівного кадастрів як передумова відновлення територій України в умовах євроінтеграції.....	80
Сидор М. Роль та місце суб'єктів правовідносин в інформаційному просторі.....	85
Ковалів М., Коваль А. Громадянське суспільство як гарантія демократичного розвитку України.....	90
Степанець Н. О. Комунікативна культура в освітньому середовищі як фундамент національної безпеки.....	94
Процюк Т., Скриньковський Р. Штучний інтелект у правовому захисті військовослужбовців.....	97
Бурдю М. Є. Особливості класифікації корпоративної культури	105
Литвиненко Є. Правові виклики охорони інтелектуальної власності в умовах повномасштабної війни та пріоритети гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу.....	109
Железков А. Консервативні методи українських політичних партій в умовах європейської інтеграції: інституційні суперечності та перспективи демократизації.....	116
Величко З. В. Розвиток саморегуляції молодших школярів в освітньому середовищі Нової української школи.....	120

Вдович С. Особливості забезпечення психологічного благополуччя науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах воєнного стану.....	124
Зельман Л., Вавринів-Безживотна Н. Формування ключових компетентностей учнів НУШ у контексті європейських освітніх стандартів.....	129
Попадюк Н. Мар'ян Коць – фундатор та речник Асоціації дослідників голодоморів в українській діаспорі США.....	133
Кунцьо С. В. Специфіка процедур добору кандидатів на посаду слідчого судді.....	141
Крамар Р. І. Євроінтеграційні перспективи правового регулювання кібербезпеки в Україні.....	145
Хитра О. Л. Гендерна рівність і військовий обов'язок: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та зарубіжних держав...	151
Брийовська І. Б., Омельчук Б. А. Геополітичні передумови російсько-українського протистояння (історіософський аспект).	155
Лібрук-Ліпкевич С. Я., Івахів О. С. Вплив військових технологій на економіку України під час війни.....	160
Каспрук І. І. Справедлива трансформація вугільних громад Львівщини в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення України.....	166
Павлик О. Т. Роль маркетплейсів у забезпеченні стійкості та масштабування малого бізнесу в умовах цифровізації економіки	171
Верхоляк Н. Механізми детоксикації ґрунтів від залишків вибухових речовин.....	175
Благута Р. Актуальні практичні питання розвитку та вдосконалення судової експертної діяльності в умовах воєнного стану в Україні.....	179
Нанай О. М. Цифрова трансформація як чинник інноваційного розвитку підприємств хімічної промисловості України в умовах євроінтеграції.....	184

Лобода Ю. П., Пась Я. І. Ідентичність права як його феноменологічна характеристика.....	189
Феленчак Ю. Соціальна взаємодія в прикордонних регіонах у контексті розвитку туризму та рекреації.....	192
Квак В. Інститут шлюбу та розлучення в сімейному праві України: сучасні виклики та перспективи реформування.....	195
Хом'як М. Психологічна безпека як базова умова ефективного освітнього середовища в умовах суспільної нестабільності.....	201
Туляков В. О. Відкрита віктимологія: до питання про автономію потерпілого в умовах збройного конфлікту.....	205
Чистоклетов Л. Г. Особливості юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.....	212

Актуальні проблеми науки та практики у світлі
євроінтеграційних процесів
Тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної
конференції
(Львів, 14 травня 2026 р.)

Редактор: Кошовий Б.-П.О.

Матеріали публікуються у авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади можливі лише за згодою авторів і редакції.

*Вміст збірника ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0
International*